

UBND TỈNH KON TUM
SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: /SNN-NTM

Kon Tum, ngày tháng năm 2024

Về việc trả lời nội dung chất vấn của
đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh

Kính gửi:

- Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh;
- Đại biểu Nguyễn Xuân Khánh, Tổ đại biểu
HĐND tỉnh tại huyện Ia H'Drai.

Thực hiện Công văn số 135/TTHĐND-TH ngày 03 tháng 12 năm 2024 của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh về việc gửi ý kiến chất vấn của đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh tại Kỳ họp thứ 8 Hội đồng nhân dân tỉnh Khóa XII và Văn bản số 4367/UBND-KTTH ngày 03 tháng 12 năm 2024 của Ủy ban nhân dân tỉnh về chuẩn bị nội dung chất vấn của đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh tại Kỳ họp thứ 8;

Sau khi nghiên cứu nội dung chất vấn của Đại biểu Nguyễn Xuân Khánh, Tổ đại biểu HĐND tỉnh tại huyện Ia H'Drai liên quan đến vấn đề về các xã nông thôn mới chưa đảm bảo đạt chuẩn 19/19 tiêu chí, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn xin được báo cáo làm rõ như sau:

1. Nội dung chất vấn của đại biểu:

Tại Kỳ họp thứ 6 HĐND tỉnh Khóa XII, Tổ đại biểu HĐND tỉnh tại huyện Ia H'Drai đã chất vấn đồng chí Phó Chủ tịch UBND tỉnh vấn đề liên quan đến việc phấn đấu giữ vững các tiêu chí đối với các xã đã đạt chuẩn nông thôn mới. Trên cơ sở nội dung chất vấn của đại biểu, HĐND tỉnh đã ban hành Nghị quyết số 86/NQ-HĐND ngày 10/12/2023, đề nghị UBND tỉnh tăng cường hơn nữa vai trò, trách nhiệm của sở, ngành, cấp ủy, chính quyền các cấp, nhất là cấp huyện, xã trong lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới. Đối với các xã đã được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới, phải tiếp tục chỉ đạo có giải pháp cụ thể để duy trì và nâng cao chất lượng các tiêu chí. Đối với các xã phấn đấu đạt chuẩn xã nông thôn mới, xã nông thôn mới nâng cao, xã nông thôn mới kiểu mẫu phải có kế hoạch, giải pháp cụ thể để hoàn thành các tiêu chí, mục tiêu, chỉ tiêu đã đề ra.

Theo báo cáo của UBND tỉnh, đến nay toàn tỉnh có 48/60 xã được công nhận đạt chuẩn xã nông thôn mới, đạt 56,47% tổng số xã, bình quân toàn tỉnh đạt 16,28 tiêu chí/xã. Tuy nhiên, theo nhận định của UBND tỉnh, các xã đã được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới từ các năm trước nhưng đến nay không duy trì đạt chuẩn 19/19 tiêu chí. Dự kiến đến cuối năm 2024, toàn tỉnh có 53/60 xã đạt chuẩn xã nông thôn mới (tăng 05 xã so với năm 2023); trong đó: 10 xã nông thôn mới nâng cao (tăng 2 xã so với năm 2023); 04 xã nông thôn mới kiểu mẫu (tăng 02 xã so với năm 2023).

Với vai trò là cơ quan quản lý nhà nước, đề nghị đồng chí báo cáo làm rõ một số nội dung sau:

- Báo cáo cụ thể thực trạng các xã không duy trì đạt chuẩn 19/19 tiêu chí (nêu rõ về số tiêu chí, tỷ lệ % (phần trăm) số tiêu chí không đạt chuẩn; giai đoạn đạt chuẩn của từng xã; thời gian các xã không còn duy trì các tiêu chí đạt chuẩn;...). Đến nay đã có trường hợp nào không đáp ứng mức đạt chuẩn theo yêu cầu của Bộ tiêu chí quốc gia về xã nông thôn mới giai đoạn 2021 – 2025 và bị xét, thu hồi quyết định công nhận xã đạt chuẩn nông thôn mới, đề nghị làm rõ?

- Báo cáo làm rõ nguyên nhân một số xã không duy trì được tiêu chí đạt chuẩn nông thôn; khó khăn, vướng mắc và trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị địa phương có liên quan.

- Trên cơ sở tình hình thực tế nêu trên, đề nghị đồng chí Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đề xuất các giải pháp trong thời gian đến để duy trì và nâng cao chất lượng các tiêu chí theo Bộ tiêu chí mới, hoàn thành nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021 - 2025.

2. Về nội dung này, xin được trả lời như sau:

(1) Về thực trạng các xã đã được công nhận đạt chuẩn NTM từ các năm trước nhưng đến nay vẫn không đảm bảo giữ vững duy trì đạt chuẩn 19/19 tiêu chí:

- Số liệu về kết quả xây dựng nông thôn mới đại biểu đã đề cập là số liệu chốt đến tháng 10 năm 2024. Theo số liệu cập nhật mới nhất đến ngày 30 tháng 11 năm 2024, toàn tỉnh đã có 49 xã được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới (*trong đó có 36 xã được công nhận đạt chuẩn theo bộ tiêu chí cũ giai đoạn 2010 - 2020 và 13 xã được công nhận theo bộ tiêu chí mới giai đoạn 2021 – 2025*), 08 xã nông thôn mới nâng cao và 02 xã nông thôn mới kiểu mẫu. Đến thời điểm hiện nay, các xã đạt chuẩn theo bộ tiêu chí mới (13 xã) vẫn đảm bảo duy trì đạt chuẩn 19/19 tiêu chí; riêng trong 36 xã được công nhận theo bộ tiêu chí cũ, có 20 xã chưa đảm bảo duy trì đạt chuẩn 19/19 (*trong đó: có 07 xã đạt 18 tiêu chí, 06 xã đạt 17 tiêu chí, 02 xã đạt 16 tiêu chí và 05 xã đạt 15 tiêu chí; Các tiêu chí chưa đảm bảo đạt chuẩn gồm các tiêu chí: số 1 về quy hoạch, số 2 về giao thông, số 5 về trường học, số 9 về nhà ở dân cư, số 10 về thu nhập, số 11 về nghèo đa chiều, số 15 về y tế, số 18 về hệ thống chính trị và tiếp cận pháp luật và số 19 về quốc phòng và an ninh*). Nguyên nhân: Theo bộ tiêu chí mới số tiêu chí vẫn được giữ nguyên 19 tiêu chí nhưng số chỉ tiêu tăng từ 49 chỉ tiêu lên 57 chỉ tiêu (tăng thêm 08 chỉ tiêu), đồng thời phần lớn các chỉ tiêu trong bộ tiêu chí mới yêu cầu mức độ đạt chuẩn cao hơn nhiều nên rất khó cho các địa phương khu vực miền núi, vùng sâu, vùng xa có điều kiện khó khăn như khu vực Tây Nguyên, Tây Bắc trong đó có tỉnh Kon Tum trong triển khai thực hiện (*ví dụ: Tỷ lệ đường giao thông được cứng hóa đạt chuẩn tăng từ 70% lên 85%, tỷ lệ trường học đạt chuẩn quốc gia mức độ 1 tăng từ 70% lên 100, thu nhập bình quân đầu người năm sau cao hơn năm trước ít nhất từ 3 triệu đồng; tỷ lệ hộ nghèo từ 7% hộ nghèo lên 8,5% hộ nghèo đa chiều*).

- Về xã phải thu hồi quyết định công nhận: Số tiêu chí chưa đạt chuẩn của các xã trên địa bàn tỉnh dao động từ 1 đến 4 tiêu chí (*dưới 30% tổng số tiêu chí*) nên không có xã nào thuộc diện phải thu hồi quyết định công nhận⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Xã đã được công nhận đạt chuẩn NTM, đạt chuẩn NTM nâng cao, đạt chuẩn NTM kiểu mẫu bị thu hồi quyết định công nhận khi có từ 30% đến dưới 50% số tiêu chí xã (trong đó có một trong các tiêu chí: Thu nhập; Môi trường và an toàn thực phẩm; Môi trường; Chất lượng môi trường sống; Quốc phòng và An ninh) hoặc có từ 50% số tiêu chí xã trở lên không đáp ứng mức đạt chuẩn theo yêu cầu của: Bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM giai đoạn 2021 - 2025 (đối với

- Về thời gian các xã không duy trì đạt chuẩn các tiêu chí: Từ năm 2022 đến nay, do đây là thời điểm bắt đầu áp dụng theo bộ tiêu chí mới giai đoạn 2021 – 2025; trong thời gian qua, các địa phương đã tiếp tục triển khai thực hiện để phân đầu đảm bảo duy trì các tiêu chí theo bộ tiêu chí mới. Cụ thể: cuối năm 2023 có 35 xã chưa đảm bảo duy trì đạt chuẩn 19/19 tiêu chí, nhưng đến nay chỉ còn 20 xã (giảm 15 xã), đồng thời hiện nay các địa phương đang tiếp tục thực hiện và dự kiến trong năm /2025 tất cả các xã sẽ đảm bảo đạt chuẩn các tiêu chí theo bộ tiêu chí mới.

(2) Về nguyên nhân, một số xã không duy trì được tiêu chí đạt chuẩn:

+ Về khách quan: (1) Do bộ tiêu chí mới giai đoạn 2021 – 2025 với yêu cầu mức đạt chuẩn các tiêu chí cao hơn và bổ sung thêm nhiều chỉ tiêu mới như đã nêu trên, (2) Để duy trì và nâng cao chất lượng các tiêu chí đối với các xã đã đạt chuẩn nông thôn mới cần thiết phải có nguồn lực đầu tư phù hợp⁽²⁰⁾. Tuy nhiên, trong điều kiện ngân sách còn khó khăn, nguồn kinh phí đầu tư từ các Chương trình mục tiêu quốc gia chủ yếu tập trung vào các xã đặc biệt khó khăn, xã chưa đạt chuẩn nông thôn mới, nên chưa có chính sách hỗ trợ được nhiều cho các xã đạt chuẩn nông thôn mới để tiếp tục thực hiện duy trì đạt chuẩn các tiêu chí theo chuẩn mới và các chỉ tiêu mới tăng thêm.

+ Về chủ quan: Sau khi xã được công nhận nông thôn mới, một số địa phương chưa ưu tiên quan tâm đến việc tiếp tục đầu tư duy trì và nâng cao chất lượng các tiêu chí; trong khi đó chủ yếu ưu tiên nguồn lực để tiếp tục thực hiện đối với các xã chưa đạt chuẩn nông thôn mới theo kế hoạch đề ra (trong giai đoạn 2021 – 2025 là 32 xã).

(3) Về khó khăn, hạn chế:

Trong quá trình triển khai thực hiện đang gặp một số khó khăn dẫn đến tiến độ thực hiện duy trì đạt chuẩn các tiêu chí còn chậm, cụ thể:

- Tiêu chí số 1 về quy hoạch: Để lập và phê duyệt quy hoạch xã giai đoạn 2021 – 2025, phải chờ quy hoạch vùng huyện được phê duyệt.

- Tiêu chí số 9 về nhà ở dân cư: Trong thực tế có phát sinh tình trạng tách hộ làm nhà tạm và một số căn nhà bị xuống cấp theo thời gian.

- Tiêu chí số 15 về y tế: Tỷ lệ trẻ suy dinh dưỡng thể thấp còi còn tương đối cao và cần phải có thời gian mới từng bước cải thiện; tỷ lệ người dân tham gia bảo hiểm y tế giảm, do một số hộ dân sau khi xã đạt chuẩn nông thôn mới không còn được ngân sách nhà nước hỗ trợ mua bảo hiểm.

(4) Về trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị địa phương có liên quan:

Theo quan điểm chỉ đạo thực hiện Chương trình, xây dựng nông thôn mới là một quá trình liên tục, có điểm khởi đầu nhưng không có điểm kết thúc; đồng thời, phương châm xây dựng nông thôn mới là phát huy sức mạnh nội lực của nhân dân, lắng sức dân lo cho dân, không trông chờ, ỷ lại vào cấp trên. Do đó, trách nhiệm trước hết thuộc về địa phương (cấp huyện, xã), chưa có giải pháp cụ thể để chỉ đạo và tổ chức thực hiện, cũng như chưa ưu tiên bố trí nguồn lực để tiếp tục đầu tư, hỗ trợ duy trì đạt chuẩn các tiêu chí; bên cạnh đó các Sở, ngành được phân công phụ trách tiêu chí cũng có một phần trách nhiệm do chưa thường xuyên kiểm tra, giám sát, hướng dẫn và hỗ trợ được nhiều cho địa phương trong việc thực hiện.

(5) Về đề xuất các giải pháp trong thời gian đến.

xã NTM); Bộ tiêu chí quốc gia về xã NTM nâng cao giai đoạn 2021 - 2025 (đối với xã NTM nâng cao và xã NTM kiểu mẫu)".

² Như: giao thông, trường học, cơ sở vật chất văn hóa, nước sinh hoạt....

Trong thời gian qua, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã thường xuyên phối hợp với các đơn vị có liên quan và các địa phương tổ chức rà soát, đánh giá thực trạng tại các địa phương để kịp thời phát hiện những hạn chế khó khăn và tham mưu UBND tỉnh có giải pháp chỉ đạo, hỗ trợ thực hiện. Ngày 29 tháng 10 năm 2024 Chủ tịch UBND tỉnh đã trực tiếp chủ trì làm việc với các Sở, ngành và các địa phương để xác định các giải pháp nhằm đẩy nhanh tiến độ xây dựng nông thôn mới. Về thực hiện duy trì đạt chuẩn các tiêu chí, tại Thông báo số 315/TB-UBND ngày 06/11/2024 của Ủy ban nhân dân tỉnh⁽³⁾ đã yêu cầu các địa phương chú trọng chỉ đạo thực hiện việc duy trì và nâng cao chất lượng các tiêu chí đối với các xã đã đạt chuẩn nông thôn mới, đến quý I năm 2025 phải đảm bảo 100% các xã nông thôn mới đảm bảo duy trì đạt chuẩn 19/19 tiêu chí; trong đó tập trung vào các giải pháp sau:

- Tăng cường chỉ đạo và tổ chức thực hiện để duy trì và nâng cao chất lượng các tiêu chí bền vững; xác định đây cũng là nhiệm vụ chính trị và phải chịu trách nhiệm về mức độ hoàn thành nhiệm vụ được giao trong xây dựng nông thôn mới.

- Hằng năm, các địa phương cần phải rà soát, đánh giá thực trạng cụ thể của từng tiêu chí để có kế hoạch và giải pháp cụ thể để tổ chức thực hiện nhằm đảm bảo duy trì và nâng cao chất lượng các tiêu chí; trong đó tập chung các nội dung còn tồn tại như: đẩy nhanh tiến độ lập và phê duyệt quy hoạch quy hoạch xã; không để phát sinh nhà tạm và kêu gọi, huy động nguồn lực để hỗ trợ nhân dân xóa nhà tạm, nhà dột nát; kiện toàn đội ngũ cán bộ cơ sở đảm bảo đạt chuẩn về chuyên môn theo quy định.

- Chủ động bố trí ngân sách địa phương, cũng như lồng ghép các nguồn lực từ các Chương trình, dự án đang đầu tư trên địa bàn để tiếp tục hỗ trợ, đầu tư tại các xã đã đạt chuẩn nông thôn mới để duy trì và nâng cao chất lượng các tiêu chí.

- Các sở, ngành theo phân công phụ trách tiêu chí, chỉ tiêu có trách nhiệm thường xuyên phối hợp, hướng dẫn và hỗ trợ địa phương trong quá trình thực hiện xây dựng nông thôn mới nói chung và duy trì đạt chuẩn các tiêu chí nói riêng.

- Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát nhằm kịp thời phát hiện những hạn chế, khó khăn để có giải pháp tháo gỡ, hỗ trợ thực hiện, góp phần tổ chức triển khai thực hiện hoàn thành mục tiêu đề ra.

Trên đây là nội dung trả lời chất vấn của Đại biểu Nguyễn Xuân Khánh, Tổ đại biểu HĐND tỉnh tại huyện Ia H'Drai tại kỳ họp thứ 8, Hội đồng nhân dân tỉnh; xin gửi nội dung trả lời đến Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh và đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh để biết, theo dõi./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- UBND tỉnh;
- Văn phòng Đoàn ĐBQH & HĐND tỉnh;
- Lưu: VT, VP, NTM.

GIÁM ĐỐC

Nguyễn Tấn Liêm

³ Về kết luận của chủ tịch UBND tỉnh Lê Ngọc Tuấn tại cuộc họp làm việc với các đơn vị, địa phương về thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới năm 2024.